

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 28-10-2011

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	01-	1083-E/11	

Predsjednik Narodne stranke Radom za boljitak
Mladen Ivanković-Lijanović

Prijedlog za raspravu o provođenju presude Europskog suda za ljudska prava u Strazburgu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

Ustavi Bosne i Hercegovine koji su definirani Dejtonskim mirovnim sporazumom, a zvanično potpisani u Parizu 14. 12. 1995 definiraju Bosnu i Hercegovinu kao državu dva entitete i to entitet Republiku Srpsku i Entitet Federacija BiH koja se sastoji od deset kantona. Sa ovim se želi kazati da u Državi Bosni i Hercegovini postoje 13 važeći ustava, a brojnost ovih ustavnopravnih akata predstavlja zanimljivu rijetkost u ustavno-pravnoj praksi europskih zemalja, i to ne samo europskih. Nema trenutačno u svijetu manje države sa više važećih ustava. U isto vrijeme, također, znači da se radi i o posebnoj, uz to vrlo složenoj, konstrukciji države Bosne i Hercegovine. Važno je napomenuti kad je u pitanju ustav Bosne i Hercegovine da se radi o tzv. „oktroiranom ustavu“, jer se o njemu nije izjašnjavalo tijelo zakonodavne vlasti u Bosni i Hercegovini, ni građani odgovarajućim oblikom osobnog izražavanja.

Ova ustavnopravna složenost nažalost nikad u praksi do kraja nije ni zaživjela, a i pored toga vršene su izmjene i dopune svih ovih ustava u većini slučajeva od strane Visokog predstavnika, što je rezultiralo time da se u praksi i dalje provodila etnička podijeljenost naslijeđena iz rata na tri dominantne etničke skupine Bošnjake, Hrvate i Srbe.

Znate li anegdotu o građevinskoj inspekciji? Izašavši na gradilište utvrdili su da su svi katovi nebodera u redu, ali treba rušiti prizemlje. Bojim se da nema bolje metafore za današnju Bosnu i Hercegovinu. Njeni su temelji truli i što god pokušamo graditi, bez značajne rekonstrukcije nema na čemu stajati. Nažalost, to vrijedi za svaki od temelja, dakle za ustavno uređenje (kršenju osnovnih ljudskih prava), za temelje pravosuđe, gospodarstvo, politiku, prosvjetu pa čak i za onaj na kome sve počiva, sustav vrijednosti.

Uistinu, u dva desetljeća od svog osamostaljenja nema minimum političkog konsenzusa kakvu državu želimo i glavni problemi Bosne i Hercegovine nisu riješeni, točnije, većina njih iz dana u dan postaje ozbiljnija i opasnija.

Mi smo relativno nova, mala, ekonomski i gospodarski neutjecajna država u svjetskoj politici. Mi nismo važni za opstanak i razvoj Europske unije, od nas ne ovisi, na primjer, američka energetska sigurnost niti kineska ekonomska stabilnost, nemamo veto u Vijeću sigurnosti UN-a i nismo sudjelovali u rješavanju globalne financijske krize. Naša vanjskopolitička relevantnost tema je uglavnom namijenjena za unutarnju upotrebu. Sa ovim nabranjem ne želim poniziti BiH, nego naglasiti nešto drugo, da je oblikovanje unutrašnje, a i vanjske politike svake države, pa tako i BiH, ovisno o njezinog geografskog položaja, ekonomske i vojne moći, a zbir tih moći mjeri se u odnosu na druge države.

Za boljitak*

Narodna stranka Radom za boljitak

Svoju sliku mi možemo popraviti, ali ne s ciljevima da BiH može postati globalni igrač u svjetskoj politici. Zemlja bi stalno morala analizirati i izračunavati koristi i štete od svojih političkih procesa i prema tome postavljati i nove ciljeve, a dok god nema i ekonomskih koristi za građane Bosne i Hercegovine politika jedne zemlje ne može se smatrati uspješnom. Svima nam je jasno kakvu su do sada ekonomsku korist građani BiH imali od svojih politika.

Kad su u pitanju ustavne promjene to je za nas prije svega političko pa tek onda pravno pitanje. Izmjenama i dopunama ustava ili ti novim ustavom ne smije se povećati sadašnji ukupni troškovi tijela na koje bi se odnosile promjene.

Da bi sa što manje utrošenog vremena, uz što manje utrošenih sredstava, postigli najbolji mogući rezultat smatram da bi najbolje bilo da zakonodavna vlast Bosne i Hercegovine ima samo jedan Dom. Broj zastupnika koji bi u njemu bili izabrani možemo odrediti u razgovorima (napr. 84+3), a princip bi bio da se odrede kvote minimalne i maksimalne zastupljenosti konstitutivnih naroda, a i kvota za zastupnike nacionalnih manjina koji bi bili izabrani sukladno odredbama izbornog zakona i ustavnim zakonom o nacionalnim manjinama.

Prijedlog može biti da se Dom nazove „**Sabor Bosne i Hercegovine**“ koji bi imao **predsjednika i tri dopredsjednika** koji nisu iz istog konstitutivnog naroda, a odluke bi donosio natpolovičnom većinom glasova od ukupnog broja zastupnika uključujući i natpolovičnu većinu glasova u klubovima zastupnika konstitutivnih naroda, a kad su u pitanju prava nacionalnih manjina i natpolovičnu većinu kluba nacionalnih manjina. Ukoliko je za donošenje odluke određena druga kvalificirana većina primjenjuje se isti princip.

Za obrazloženje imena „Sabor“ samo ću nabrojati slijedeće: Sabor na Bilinom Polju; Zemaljski Sabor BiH iz 1910; Vukov Sabor u Tršiću; Saborna crkva i Sabor Islamske zajednice BiH.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine se bira iz reda izabраниh zastupnika u Domu, a sastojalo bi se jednog **Bošnjaka**, jednog **Hrvata**, jednog **Srbina** i jednog **pripadnika nacionalnih manjina**, kojeg bi na prijedlog odnosnog kluba Dom birao. Postupak izbora, opoziva, razrješenja i zamjene članova Predsjedništva uređuje se poslovníkom Doma.

Članovi predsjedništva između sebe biraju predsjedavajućeg Predsjedništva.

Svaki član predsjedništva iz reda konstitutivnih naroda, koji smatra da je pojedina odluka Predsjedništva ili Vijeća ministara suprotna interesu konstitutivnog naroda u čije ime vrši ulogu člana Predsjedništva, ima pravo zatražiti da se o toj odluci izjasni Dom. Ukoliko Dom ne da suglasnost ista se ne prihvaća.

Predsjedavajući Predsjedništva, Doma i Vijeća ministara biraju se na četverogodišnji mandat i svaki od konstitutivnih naroda mora biti zastupljen na jednoj od ovih pozicija, s tim da se u pravilu u svakom narednim mandatu vrši rotacija po etničkom

principu pri čemu ni na jednoj od ovih funkcija pripadnik jednog konstitutivnog naroda ne može biti više od dva mandata uzastopno.

Vijeće ministara bi činili predsjedatelj, tri zamjenika i ministri, s tim što predsjedatelj i zamjenici ne mogu biti iz istog konstitutivnog naroda.

Ministarstva se organiziraju po resorima, sukladno nadležnostima Bosne i Hercegovine, a njihov broj i troškove treba uskladiti sa mogućnostima.

Zaključak: Kako promijeniti Bosnu i Hercegovinu?

Odgovor na to pitanje moguće je dati tek kad svi postanemo svjesni gdje smo, kad sami sebi priznamo, otvoreno i bez političkih izmotavanja, da imamo problem. I to ne samo jedan, nego cijelo mnoštvo! Uspijemo li postaviti ispravnu dijagnozu, terapija je mačji kašalj.

Prilikom izrade izmjena i dopuna ustava ili izrade novog ustava misaona vodilja mora biti načelo supsidijarnosti. Mora važiti pravilo: „**Tako malo države koliko je to moguće i tako mnogo države koliko je to potrebno**“. Bosni i Hercegovini su prije svega potrebne temeljne reforme ne samo ustava nego reforme odnosa prema rastu, razvoju i napretku da bi smo mogli osigurati i povećati naše blagostanje te da se ovaj proces odvija pravedno.

Pri tome se uspjeh naše zajednice prvenstveno mora mjeriti životnim standardom i šansama svih naših građana.

Sarajevo: 26. 10. 2011 godine

PRIMLJENO: 26-10-2011			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01, 02	01-102-9/11		

ВЕСНА КРСТОВИЋ СПРЕМО

Члан Привремене зајеничке комисије оба дома за спровођење пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против Босне и Херцеговине

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋЕМ ПРИВРЕМЕНЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ
Госп. Шефику Џаферовићу

Предмет : *Приједлог о питању начина имплементације пресуде Европског суда за људска права у Стразбуру у предмету Сејдић и Финци против БиХ*

ПОСЛАНИК

ВЕСНА КРСТОВИЋ СПРЕМО

Весна Крстовић Спремо

ПДП сматра да промјене Устава БиХ, неопходне за имплементацију пресуде у предмету Сејдић-Финци, не треба ширити и да их треба задржати у оквирима испуњавања обавеза према Европској унији и Конвенцији о људским правима.

По питању избора чланова Предсједништва БиХ и могућности да се убудуће у овом тијелу могу бирати и кандидирати из реда осталих, ПДП сматра да је промјена досадашњег начина избора могућа и да је потребно омогућити свима да буду бирани у ову институцију, а не само припадници три конститутивна народа. ПДП сматра да избор чланова Предсједништва БиХ треба и даље да буде непосредан и да се и даље бирају два члана из Федерације БиХ а један из Републике Српске. Сматрамо да је могуће ријешење према којем би се брисале националне одреднице и гдје би се умјесто Бошњака и Хрвата из Федерације БиХ сада бирала два члана из Федерације БиХ. По истом принципу, из Републике Српске би се умјесто Србина из Републике Српске бирао један члан Предсједништва БиХ из РС. Такође, услов би био да из реда конститутивних народа може бити изабран највише један члан, чиме би се избјегла могућност да припадник једног народа буде изабран и на изборима у Федерацији БиХ и у Републици Српској, док би се створила законска и уставна могућност и припадницима осталих народа да буду бирани у Предсједништво БиХ.

Што се тиче имплементације пресуде Сејдић-Финци код избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, ПДП сматра да је потребно омогућити свим припадницима конститутивних народа, без обзира гдје су настањени, да буду бирани у овај дом. Међутим, ПДП је против увођења четвртог клуба у Дом народа, јер се ради о посебном и специфичном дому и јер постоји могућност за припаднике народа из реда осталих да се кандидују и буду бирани у Представничком дому, чиме њихово учешће у раду Парламентарне скупштине БиХ није онемогућено.

Избори за Дом народа, према новом рјешењу, могли би се провести тако да се 2 припадника српског народа бирају у српски клуб са подручја Федерације БиХ, а по истом принципу би се 1 Бошњак и 1 Хрват бирали у бошњачки, односно хрватски клуб у Дому народа са подручја Републике Српске. Начин избора треба да остане непромијењен, у смислу да га и даље проводе ентитетски парламенти. Такође, ПДП сматра да је овакво рјешење једино могуће уз обавезно повећање броја делегата на 30, односно по 10 у сваком клубу.

Сматрамо да су ово прихватљиви и компромисни принципи на којима је могуће направити договор о имплементацији пресуде Сејдић-Финци. ПДП ће се успротивити и неће прихватити рјешења која би, уз имплементацију пресуде, предвиђала и велики број других измјена Устава БиХ и такав приступ овом проблему би онемогућио испуњавање обавеза БиХ по питању пресуде.

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO	26-10-2011		
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	01-	1083-2/11	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
Privremena zajednička komisija oba doma za sprovođenje
presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
„Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine“

Nermin Purić, član Komisije

Sarajevo, 26.10.2011. godine

PREDSJEDAVALJUĆEM PRIVREMENE
ZAJEDNIČKE KOMISIJE
G-dinu Šefiku Džaferoviću

PREDMET: Mišljenja i prijedlozi DNZ BiH o načinu provođenja presude
Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci v. BiH“

Poštovani,

Na temelju zaključaka Privremene zajedničke komisije oba doma za sprovođenje presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine sa sjednice održane 18.10.2011. godine dostavljam Vam mišljenja i prijedloge Demokratske narodne zajednice BiH u vezi sa načinima implementacije presude Evropskog suda za ljudska prava.

S poštovanjem,

Nermin Purić, DNZ BiH
Nermin Purić

Mišljenja i prijedlozi DNZ BiH o načinu provođenja presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu „Sejdić i Finci v. BiH“

Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine je u potpunosti svjesna izazova koji se nalaze pred Bosnom i Hercegovinom na njenom putu ka punom integrisanju u sistem demokratskih vrijednosti zemalja organiziranih u zajednicu evropskih zemalja - Evropsku uniju.

Isto tako, svjesni smo aktuelnog političkog i društvenog realiteta u Bosni i Hercegovini koja je, nažalost, već dvije decenije od početka tranzicijskog procesa u ovom dijelu Evrope ostala praktično na početku, zarobljena u nacionalističkim konceptima s početka devedestih godina 20. stoljeća i istovremeno suočena sa sve većom potrebom istinskih reformi i hvatanja koraka sa zemljama iz njenog neposrednog okruženja na putu integracija u Evropsku uniju.

Jedan od mnogobrojnih izazova koji se nalazi na putu Bosne i Hercegovine ka Evropskoj uniji svakako je i ispunjavanje obaveza koje Bosna i Hercegovina ima kao članica evropskih i međunarodnih asocijacija i organizacija.

Iz tog konteksta prozilazi i obaveza koju Bosna i Hercegovina ima u pogledu provođenja presuda Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu na što se obavezala prilikom stupanja u punopravno članstvo u Vijeću Evrope.

I bez presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u slučaju Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine bilo je jasno da u Bosni i Hercegovini svi njeni građani nisu u potpunosti ravnopravni a presuda Evropskog suda u Strazburu konačno je i formalno potvrdila ono što je u Bosni i Hercegovini bilo poznato.

Naravno, svjesni smo i istorijskog i političkog trenutka u kojem je postavljen temelj sadašnje političke organizacije države koji je prepoznao tri glavne etničke skupine u Bosni i Hercegovini i koji je, nastojeći sačuvati minimum povjerenja unutar istih, uzeo sebi za pravo da jednu kategoriju građana BiH, u tadašnjim sveukupnim odnosima u BiH manje važnu potisne u drug plan, a da u prvi plan istakne međusobne odnose konstitutivnih naroda Srba, Bošnjaka i Hrvata.

U današnjem, pak, istorijskom i političkom trenutku i u situaciji kada se Bosna i Heregovina nalazi na raskrsnici između pune integracije u zajednicu razvijenih evropskih zemalja ili, s druge strane, zaostajanja u svim tim procesima, smatramo da je sazrijelo vrijeme da se pitanju ravnopravnosti svih građana u Bosni i Hercegovini posveti dužna pažnja.

Stoga Demokratska narodna zajednica BiH smatra da je krajnje vrijeme za puno integrisanje svih građana Bosne i Hercegovine u politički i pravni sistem zemlje i dokidanje svih neravnopravnosti i nejednakosti građana BiH.

Bosna i Hercegovina mora biti izgrađena kao zdravo demokratsko društvo, zasnovano na principima tolerancije i razumijevanja koje je uređeno prema volji svih njenih građana izraženoj kroz demokratske procese i procedure koje važe u savremenim demokracijama. Pritom se u Bosni i Hercegovini trebaju cijeniti i njegovati dijalog, suživot i pomirenje njenih građana te zajednički rad na dobrobiti svih građana ove zemlje, bez izuzetaka.

U tom pravcu, mišljenja smo, treba ići i proces izmjena i prilagođavanja ustavnih rješenja u Bosni i Hercegovini kada govorimo o provedbi presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju Sejdić i Finci protiv BiH a koja ima za cilj otklanjanje prepreka koje trenutno

onemogućavaju da se pripadnici nacionalnih manjina i ostali građani kandiduju na izborima za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Stim u vezi, iznosimo naše viđenje načina za implementaciju predmetne presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu.

Dom naroda Bosne i Hercegovine

Presudom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine evidentirana je povreda odredaba Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda posebno u vezi sa nemogućnošću aplikanta da se kandiduju za Dom naroda Bosne i Hercegovine i na izborima za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Prema rješenjima koja su trenutno na snazi u Bosni i Hercegovini, Ustav BiH i Izborni zakon Bosne i Hercegovine ne omogućavaju pripadnicima nacionalnih manjina niti ostalim građanima da učestvuju na izborima za Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Rješenje ovoga pitanja DNZ BiH vidi na način da se izmijene ustavna rješenja i odredbe izbornog zakona u dijelu koji propisuje broj članova Doma naroda te da se na taj način omogući odgovarajuća zastupljenost i građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. U tom smislu moguće su dvije varijante rješenja.

Prva varijanta podrazumijeva donošenje odgovarajućih odluka o povećanju broja delegata u Domu naroda na način da se uz sadašnjih 15 delegata (5 Srba, 5 Bošnjaka i 5 Hrvata) biraju i tri (3) delegata iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima.

Dakle, Dom naroda bi u toj varijanti brojao 18 delegata od kojih bi jedna trećina bila birana iz Republike Srpske, a dvije trećine iz Federacije Bosne i Hercegovine.

Ovo predstavlja krajnje racionalnu varijantu zato što se zadržava sadašnje stanje i daje mogućnost izbora i građanima koji ne pripadaju niti jednom od konstitutivnih naroda.

Druga varijanta koja je po našem sudu optimalnija jeste povećanje broja delegata u Domu naroda na 26, od kojih bi po sedam (7) bilo iz reda konstitutivnih naroda, a pet (5) iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. Jedna trećina delegata bi bila birana iz Republike Srpske, a dvije trećine iz Federacije Bosne i Hercegovine.

Iako je ova varijanta nešto neracionalnija po pitanju povećanja broja delegata u odnosu na prvu varijantu, ona ipak ima svoje prednosti koje se prije svega ogledaju u mogućnosti boljeg zahvatanja političkog spektra u Bosni i Hercegovini, odnosno omogućuje većem broju različitih političkih partija da učestvuju u kandidiranju i izboru delegata u Dom naroda.

I u prvoj i u drugoj varijanti Dom naroda bi imao predsjedavajućeg i tri zamjenika koji bi bili iz različitih konstitutivnih naroda, odnosno građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima i isti bi se smjenjivali na mjestu predsjedavajućeg po sistemu rotacije svakih 12 mjeseci. Ova obaveza bi bila predviđena i za Zastupnički dom.

Pripadnost određenom konstitutivnom narodu ili ostalima određivala bi se uvidom u izjašnjenje kandidata prilikom popunjavanja kandidatskih obrazaca kod Centralne izborne komisije BiH na proteklim izborima za isti ili neki drugi nivo vlasti a sve sa ciljem da se pojedinac ne može različito izjasniti na dva uzastopna izborna ciklusa i tako zloupotrijebiti gore navedene odredbe.

Ukoliko kandidat nije učestvovao na proteklim izborima za isti ili neki drugi nivo vlasti, onda ovo vrijedi za prve izbore prije toga, ili ako kandidat upće nije ranije učestvovao na izborima onda će se dokazivanje pripadnosti dokazati odgovarajućom ispravom na kojoj postoji informacija o načinu nacionalnog izjašnjavanja kandidata.

Predsjedništvo Bosne i Hercegovine

Pitanje provedbe dijela presude koji se odnosi na Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je znatno kompliciranije u odnosu na Dom naroda prije svega iz razloga što je potrebna mnogo veća politička volja za promjene dosadašnjeg načina izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Institucija kolektivnog šefa države koju sada imamo u Bosni i Hercegovini je neracionalna, neefikasna i za savremene demokratske tokove prevaziđena. Naravno, svjesni smo u potpunosti namjere prilikom uspostavljanja ovakvog sistema, ali smo isto tako svjesni i neefikasnosti tog sistema što je posebno kuliminiralo u posljednja dva izborna ciklusa kada ovakav način izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine nije postigao svoj osnovni cilj odnosno kada nije postignuta puna, istinska zastupljenost konstitutivnih naroda Srba, Bošnjaka i Hrvata u Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Stoga Demokratska narodna zajednica Bosne i Hercegovine smatra da ovom pitanju treba posvetiti mnogo pažnje, posebno u pogledu racionalizacije i izbora, ali i funkcioniranja Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Pristupi koji zagovaraju jednostavno povećavanje broja članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine sa sadašnja tri koji dolaze iz konstitutivnih naroda na četiri pridodavanjem jednog člana koji nije iz konstitutivnih naroda smatramo, najblaže rečeno, neracionalnim.

Umjesto povećavanjem broja članova Predsjedništva sa tri na četiri uz neposredan izbor, smatramo da bi se ovo pitanje moglo racionalnije riješiti u najmanje dvije varijante.

Prva varijanta predstavlja neposredan izbor jednog predsjednika na nivou Bosne i Hercegovine koji bi se birao na području cijele države na mandat od četiri godine uz obavezu da svaki put dolazi iz reda drugog konstitutivnog naroda, odnosno iz reda ostalih, te uz ograničenje izbora jedne osobe na najviše dva mandata. Naravno, ovlaštenja ovako izabranog Predsjednika BiH bila bi značajno reducirana i svedena na protokolarni nivo.

Smatramo da bi ovaj pristup bio snažan integrativni faktor u Bosni i Hercegovini, jer bi se na taj način osiguralo da kandidati za Predsjednika Bosne i Hercegovine vode kampanju na području cijele BiH, da nastoje da njihov politički program bude

prihvatljiv svim građanima ove zemlje, a istovremeno bi zaštitio interese konstitutivnih naroda i ostalih, jer bi osigurao da mogućnost kandidiranja za Predsjednika BiH bude svima dostupna.

Naravno, svjesni smo da se ovdje radi o idealnoj varijanti koja podrazumijeva političku volju i opredjeljenje ka racionalizaciji funkcioniranja institucije Predsjedništva Bosne i Hercegovine i njenog jasnog definiranja u Ustavu BiH. Svjesni smo, također, i određenih ograničenja za takav jedan pristup u sadašnjoj konstelaciji odnosa u Bosni i Hercegovini.

Druga varijanta kojoj smo skloni jeste posredan izbor Predsjednika BiH u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH iz reda zastupnika, uz osiguranje odgovarajućeg učešća i Doma naroda u ovom procesu.

Po ovom prijedlogu birao bi se Predsjednik BiH na mandat od 12 mjeseci na način da svaki naredni ne može biti iz istog konstitutivnog naroda, niti iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima, a birali bi se po redoslijedu koji bi bio definiran Izbornim zakonom BiH.

Nadležnosti tako biranog Predsjednika BiH bile bi svedene na protokolarni nivo, a godišnji izbor bi garantirao da na čelu države u toku jednog mandata Parlamentarne skupštine BiH budu zastupljena sva tri konstitutivna naroda, kao i građani koji ne pripadaju jednom od konstitutivnih naroda.

Članovi Predsjedništva koji bi bili izabrani na ovaj način imali bi i odgovarajući legitimitet budući da se radi o predstavnicima izabranim od građana na neposrednim izborima. Isto tako, procedura izbora Predsjednika BiH bi bila znatno racionalizirana, a budući da bi tu funkciju obnašala jedna osoba, sama funkcija predsjednika države bila bi korak naprijed u procesu racionalizacije funkcioniranja institucija na nivou Bosne i Hercegovine.

Rezime

Demokratska narodna zajednica BiH ne spori potrebu što hitnije provedbe presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine, tim prije što je provedba presuda Evropskog suda za ljudska prava obaveza koju je Bosna i Hercegovina preuzela prilikom stupanja u članstvo Vijeća Evrope.

DNZ BiH je duboko svjesna aktuelnog društvenog i političkog realiteta u Bosni i Hercegovini, ali i snažno opredijeljena ka ispunjavanju obaveza koje Bosna i Hercegovina ima na svome putu ka članstvu u Evropskoj uniji koja za Bosnu i Hercegovinu predstavlja garanciju mira, stabilnosti i ekonomskog napretka prijeko potrebnog ovoj zemlji.

U tom kontekstu DNZ BiH želi dati svoj najveći mogući doprinos izgradnji političkog sistema u Bosni i Hercegovini koji će imati kapaciteta da odgovori na izazove koje za sobom nose integracioni procesi u kojima se BiH nalazi, ali i na izazove koje pred Bosnu i Hercegovinu postavljaju procesi koji se dešavaju na globalnom nivou.

Puna provedba presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv BiH predstavljala bi značajan napredak u vladavini prava u Bosni i Hercegovini i u procesu pune integracije svih građana BiH u društvene i političke procese u zemlji.

DNZ BiH provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava posmatra u dva dijela: u odnosu na Dom naroda i u odnosu na Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

Otklanjanje nejednakosti građana u pogledu kandidovanja za Dom naroda vidimo u jednostavnom povećanju broja izaslanika u Domu naroda na način da se osigura zastupljenost i predstavnika građana koji ne pripadaju jednom od konstitutivnih naroda. U tom kontekstu skloni smo razmotriti dvije varijante.

Po prvoj varijanti bi se sadašnjem broju delegata u Domu naroda iz reda konstitutivnih naroda dodala još tri delegata iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima i to jedan sa prostora Republike Srpske i dva sa prostora Federacije Bosne i Hercegovine, izabrani od strane odgovorajućih predstavnika u Vijeću naroda Republike Srpske, odnosno Domu naroda Parlamenta Federacije BiH. Ova varijanta je po našem mišljenju u ovom momentu racionalna.

U drugoj varijanti Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH brojao bi 26 delegata i to po 7 iz reda konstitutivnih naroda i 5 iz reda građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima. Iako je ova varijanta neracionalnija u smislu povećanja trškova funkcioniranja Doma naroda, ima svoje opravdanje u obuhvatanju šireg političkog spektra u procesu izbora delegata u Dom naroda.

Kada je u pitanju Predsjedništvo BiH, DNZ BiH je mišljenja da bi neposredan izbor jednog predsjednika BiH na teritoriju cijele države po principu da svaki novi mandat pripada drugom konstitutivnom narodu ili redu građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima, na mandat od četiri godine i ograničenje broja mandata bio snažan integrativni faktor u Bosni i Hercegovini. Ovo, naravno, podrazumijeva i određena smanjenja ovlasti i nadležnosti i svođenje funkcije predsjednika na protokolarni nivo.

Kako je ova varijanta u ovom trenutku u Bosni i Hercegovini manje izvjesna, DNZ BiH smatra optimalnom varijantom posredan izbor Predsjednika BiH u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine BiH na mandat od 12 mjeseci na način da se osigura da u toku jednog mandata Parlamentarne skupštine BiH na čelu države budu predstavnici sva tri konstitutivna naroda, kao i predstavnik građana koji ne pripadaju konstitutivnim narodima.

Ovlasti ovako biranog Predsjednika BiH bile bi znatno reducirane i svedene na protokolarni nivo sa ciljem postizanja efikasnosti i racionalnosti u funkcioniranju ove institucije.

NERMIN PURIĆ

Sarajevo, 25.listopada 2011.godine

28-10-2011

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 28-10-2011			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02	01-	1023-5/11	

N/r gosp. Šefik Džaferović,
Predsjedavajući privremenog zajedničkog povjerenstva

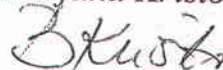
*Predmet ; Prijedlog HDZ BiH po pitanju načina implementacije presude
Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci
protiv Bosne i Hercegovine,*

Poštovani,

*Sukladno donesenim zaključcima privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma
za provedbu presude Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu
Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine od 18.listopada 2011. godine u prilogu
Vam dostavljam prijedlog Hrvatske demokratske zajednice BiH.*

S osobitim poštovanjem,

Borjana Krišto

*Član privremenog zajedničkog povjerenstva oba doma za provedbu presude
Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu u predmetu Sejdić i Finci protiv
Bosne i Hercegovine.*

Amandmani na Ustav Bosne i Hercegovine za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg-u predmetu Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine

- *Opredijeljeni za provedbu presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourg-u temeljem apelacije Sejdić i Finci,*
- *Zalažući se za Bosnu i Hercegovinu državu tri ravnopravna konstitutivna naroda u kojoj će se jamčiti građanska prava svim njenim građanima, kako pripadnicima konstitutivnih naroda tako i onima koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici konstitutivnih naroda ili su pripadnici nacionalnim manjina (u daljem tekstu: Ostali),*
- *Svjesni da Ustav Bosne i Hercegovine (Aneks 4. Daytonskog mirovnog sporazuma) sadrži i druge diskriminatorne odredbe osim onih koje je presudom utvrdio Europski sud za ljudska prava temeljem apelacije Sejdić i Finci,*
- *HDZ BiH, predlaže da se presuda provede ugrađujući u Ustav Bosne i Hercegovine amandmane koji se odnose na izbor Doma naroda BiH i Predsjedništvo BiH na sljedeći način:*

AMANDMAN II

Dom naroda

Dom naroda sastoji se od 48 izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se dvije trećine, a iz Republike Srpske jedna trećina izaslanika.

Iz Federacije BiH bira se 14 Hrvata, 14 Bošnjaka, dva Srbina i dva predstavnika onih koje se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Iz Republike Srpske bira se 13 Srba, jedan Hrvat, jedan Bošnjak i jedan predstavnik onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Petnaest članova predstavljaju Hrvate, petnaest Bošnjake i petnaest Srbe, a tri predstavljaju one građane koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Federacije BiH biraju hrvatski, bošnjački odnosno srpski izaslanici Doma naroda Parlamenta Federacije BiH, a nominirane kandidate iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda izaslanici iz reda Ostalih u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Dom naroda Parlamenta Federacije BiH konstituiraju svi zastupnici izabrani u kantonalne skupštine u Federaciji BiH na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i sazivi ostalih pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih između sebe izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Domu naroda Parlamenta Federacije BiH.

Nominirane hrvatske, bošnjačke i srpske izaslanike iz Republike Srpske biraju hrvatski, bošnjački, odnosno srpski izaslanici Vijeća naroda Republike Srpske, a kandidata iz reda onih koji se ne izjašnjavaju kao pripadnici jednog od konstitutivnih naroda, izaslanici iz reda ostalih u Vijeću naroda Republike Srpske.

Vijeće naroda Republike Srpske konstituiraju svi zastupnici izabrani u Narodnu skupštinu Republike Srpske na način da se utemeljuju ad hoc sazivi konstitutivnih naroda i saziv ostalih pri čemu svaki saziv konstitutivnog naroda i saziv ostalih izabiru odgovarajući broj izaslanika svog naroda u Vijeće naroda Republike Srpske.

Za slučaj nedostajućeg broja onih koji u entitetima konstituiraju ad hoc sazive konstitutivnih naroda i saziv ostalih pitanje će se riješiti izbornim zakonom.

Kvorum u Domu naroda čini 28 članova, s tim da je nazočno najmanje devet hrvatskih, devet bošnjačkih i devet srpskih izaslanika.

Amandman III

Članak V Predsjedništvo mijenja se i glasi:

Bosna i Hercegovina ima Predsjedništvo koje se sastoji od tri člana od kojih se jedan bira iz Republike Srpske i dva iz Federacije Bosne i Hercegovine.

1. Izbor i trajanje mandata
  - a. Članove Predsjedništva Bosne i Hercegovine bira Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine iz reda izabranih zastupnika Zastupničkog doma PS BiH.
  - b. Svaki zastupnik, klub zastupnika ili grupa zastupnika u Zastupničkom domu mogu kandidirati po jednog kandidata za člana Predsjedništva.
  - c. Prijedlozi kandidata upućuju se Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH
  - d. Dom naroda razmatra dostavljene prijedloge i utvrđuje zajedničku listu tri kandidata većinom glasova ukupnog broja izabranih izaslanika Doma koja uključuje većinu glasova izabranih izaslanika u svakom Klubu konstitutivnih naroda.
  - e. Utvrđena zajednička lista upućuje se u Zastupnički dom na potvrđivanje.
  - f. Zastupnički dom se izjašnjava o zajedničkoj listi.
  - g. Ukoliko Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu postupak kandidiranja i izbora se ponavlja.
  - h. U slučaju da i u drugom krugu Zastupnički dom ne potvrdi zajedničku listu, smatra se da su izabrani kandidati sa zajedničke liste koju je utvrdio Dom naroda.
  - i. Činom davanja i potpisivanja svečane izjave članovi Predsjedništva preuzimaju dužnost.
  - j. Članovi Predsjedništva će donijeti Poslovnik o radu kojim će urediti sva pitanja vezana za sazivanje, konstituiranje, predsjedavanje i rad Predsjedništva.
  - k. Mandat članova Predsjedništva traje četiri godine,
  - l. Svako upražnjeno mjesto u Predsjedništvu popunjavati će se po istoj proceduri po kojoj se biraju članovi Predsjedništva u roku od 30 dana od dana upražnjenja pozicije. Ukoliko se najkasnije u roku od 60 dana ne popuni upražnjena pozicija, prestaje mandat i preostalih članova Predsjedništva, te se postupak izbora svih članova Predsjedništva ponavlja sukladno ovom Ustavu.

Postoji i opcija izravnog izbora članova Predsjedništva

HDZ BiH je razrađivao i ovu opciju izbora članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine, ali ona bi svakako zahtijevala puno veće intervencije u Ustav Bosne i Hercegovine, Ustave entiteta i Izborni zakon Bosne i Hercegovine. Izravan izbor članova Predsjedništva kao što je sada slučaj ne osigurava nužno potrebnu ravnotežu između tri konstitutivna naroda i Ostalih.

Amandman IV

Odluke u Domu naroda donose se natpolovičnom većinom glasova nazočnih i koji glasuju, a ta većina mora uključivati i natpolovičnu većinu iz svakog kluba konstitutivnih naroda koji su nazočni i koji glasuju.

NAPOMENA: ove prijedloge je potrebno u normativno-pravnom smislu prilagoditi kao i u cjelokupnom tekstu Ustava Bosne i Hercegovine izvršiti nužne prilagodbe te posebno dodati amandman kojim će se precizirati u kojem roku se moraju uskladiti entitetski ustavi sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

ZAKLJUČAK

Ovi prijedlozi se odnose isključivo na provedbu presude Europskog suda za ljudska prava. HDZ BiH stoji na stajalištu koje je i inače u svim dosadašnjim pregovorima zastupao da treba donijeti novi Ustav Bosne i Hercegovine koji će ovu zemlju učiniti stabilnom i prosperitetnom i u kojoj će sva tri konstitutivna naroda i svi građani biti ravnopravni i koji će uključivati i novu administrativno teritorijalnu organizaciju koja svakako podrazumijeva više od dvije federalne jedinice, a cijenimo da bi najoptimalnije rješenje za Bosnu i Hercegovinu bilo četiri federalne jedinice.

Sarajevo, 25. listopada 2011. godine

Predsjednica kluba hrvatskog naroda
u Domu naroda PS BiH i član
privremenog zajedničkog
Povjerenstva oba doma PS BiH

Borjana Krišto